

SISARPOSTI 3/2023

Merja Autio

Pirjoa muistettiin lahjoin ja kukin. Hän sai mm. toivomansa kultasormuksen.

Pirjo Sunikka kukitettiin ja 'kakutettiin' eläkkeelle

Sotilaskodin hengetär Pirjo Sunikka jäi elokuussa eläkkeelle 24 työvuo-
den jälkeen. Hän tuli aikanaan sodeen sattumalta: hänen ystävänsä
tapasi kaupan kassalla sotilaskotisisaren, joka kyseli sopivaa työntekijää.
Eläkepäivät alkoivat leppoisasti Topi-koiran kanssa sienimetsällä.

Sivu 8

Marju Moisalo testasi munkin-
paistajien onnistumista.

SoMassa paistettiin ja maisteltiin munkkeja

Sivu 16

Minna Lehtinen haki oppia
ensi vuodeksi Kauhavalle.

Jukolan keikka oli unohtumaton kokemus

Sivu 3

Sotilas-5-ottelussa Santahaminassa ryömittiin ja kiipeiltiin

Sivu 18

Merja Autio

Meneillään on muutosten syksy

Syksy on saapunut ja monenlaista satoa luonto antaa parhaillaan. Sienisato näyttää olevan runsas. Itse en ole metsään päässyt, mutta hyvät ystävät ovat muistaneet niin marjoilla kuin sienilläkin. Tuoreista tuotteista on mukava valmistaa kauden ruokia.

Syksy näkyy myös sotilaskodissa. Syyskuussa olivat kotiuttamiset niin rykmentissä kuin urheilukoulussakin. Sotilaskoti palkitsi rehdin ja reilun kaverin. Hänet kaverit itse äänestävät joukostaan. Lahja sisältää pienen rahastipendin, sodemukin ja pyyheliinan. Noista tarve-esineistä on jotain muistoa pidemmäksi aikaa.

Seuraavat kotiutukset ovat ennen joulua ja tammikuussa aloitetaan uusien kanssa. Jokohan saamme läheistenpäivän Santahaminaan?

Pirjo Sunikka lähti eläkkeelle pitkän työrupeaman jälkeen ja nauttii nyt vapaista. Marraskuun lopussa meidät jättää myös **Merja Holmberg** eli Meiju. Hänkin jää eläkkeelle. Uusia työntekijöitä on aloittanut kaksi, **Amanda** sekä **Myrsky**. Toivotamme heidät tervetulleiksi joukkoomme.

Muutakin muutosta on sode-elämässä.

Kadettikerhon sotilaskoti on auki vain tiistaista torstaihin. Maanpuolustuskorkeakoulun aikataulut ovat nykyisin sellaiset, että koko työviikoksi ei riitä asiakkaita. Auditoriotalon kanttiinissa riittää kyllä sutinaa, uusia kadetteja aloitti 194. Toivotamme mukavaa yhteistyötä heille sisarten kanssa.

Yhdistyksen perustamisesta eli saaren sotilaskotien yhdentymisestä on kulunut 20-vuotta.

Olemme Sotilaskotiliiton sekä vanhin että nuorin yhdistys. Perustamiskokous oli 20.9.2003 ja toiminta aloitettiin 1.1.2004. Juhlistamme vuosipäivää 25.11. klo 14. Lisää juhlasta kerrotaan myöhemmin.

Kiitos tehdyistä vuoroista. Toivotan innokkuutta uusien vuorojen tekemiseen mukavien asiakkaidemme seurassa.

Inka Tüttanen

Kesäkeikka Porvoon yössä ei hevin unohdu

Jukolan telttakylä aamuyöllä 17.6.

Kuva: Mikko Skön

Jukolan viesti oli valoja pimeässä,
mukavan pitkiä jonoja sotilaskotiteltalla,
kauppoja joista en tarvinnut mitään,
kun en harrasta suunnistusta;
paljon norjalaisia, urheilun draamaa ja jännitystä,
enemmän juoksutyylejä kuin tiesin olevan,
kilpailijoiden tiukkoja ilmeitä ennen omaa juoksua;
parkkipaikaksi muutettu pelto,
puolijoukkuetelttakylä ja pariskunta,
jolla oli takana yhteensä yli 50 Jukola-osallistumista.
Paluu aamuneljäksi kotiin valoisassa kesäyössä
oli hyvä lopetus sotilaskotiurakalle.

Marju Moisalo

Teuva-keitin takasi hyvät kahvit tunnista toiseen

Teuva-keitin osoittautui Jukolassa oivalliseksi vekottimeksi veden keittämiseen. Keittimeen mahtuu 80 litraa vettä kerralla kiehumaan. Keitin toimii kaasupolttimella tai puilla. Jukolassa käytimme kaasupoltinta, ettei tarvinnut huolehtia tulesta.

Jukolassa vesipiste oli hyvin lähellä kahvinkeittopaikkaa. Se helpotti keittimen täyttämistä. Aikaa meni noin tunti, kun 80 litraa vettä kuumentui kiehuvaan.

Kahvi valmistettiin uutkahvista. Se oli helppoa, kun tarvittiin vain kuuma vesi. Lämpimiin kahviastioihin kaadettiin kuumaa vettä puolilleen, sitten kahviuute sekaan ja sekoitus. Lopuksi astia täytettiin vedellä ja kahvia vielä sekoitettiin.

Kahvin maku on hyvä tarkistaa silloin tällöin, etteivät mitaukset ole menneet pieleen. Keittimien kanssa pitää olla varovainen, ettei polta itseään tai toisia. Rauhallisuus on valttia tässä hommassa.

Anneli Ståhl

Parhaiten Jukolasta jäi mieleeni arviolta 60-vuotias ruotsalaisrouva, joka osti minulta ujusti "coffee".

Paidassa oli jonkin ruotsalaisen paikkakunnan ja urheiluseuran nimi, joten vaihdoin kieltä: "Med mjölk eller utan?"

Rouva huokaisi helpotuksesta harvinaisen syvään: "Ai ihanaa, puhut ruotsia. En oikeasti muistanut, mitä on maito englanniksi, hermostutti koko jonottamisen ajan."

Anna Maija Luomi

Heini Tanskanen kahvinkeittopuuhissa.

Anna Maija Luomi
Jukolan bussissa.

Tuuli Kuutti pussitti munkkeja.

Kerron kokemukseni Jukolan viestistä nuoren sisaren silmin. Toimin Jukolan viestissä kesähelteisenä päivänä sotilaskodin myyntipisteellä.

Viikonloppu oli minulle monin tavoin hyvin erityinen kokemus, josta opin paljon uutta. Aika kului nopeasti, kun oli paljon tehtävää. Kaadoin asiakkaille kahvia ja pussitin munkkeja urakalla.

Muillekin nuorille sisarille tällainen tapahtuma olisi ollut erittäin hyvä koulutuksellinen tilaisuus.

Suosittelen osallistumaan, mikäli jatkossa vastaavia tilaisuuksia tai tapahtumia tulee eteen.

Maria Saarela

Bussikyyti oli päivän hikisin koettelemus

Jukolan viestin tapahtumapaikalle oli järjestetty edestakainen non-stop-bussikuljetus Porvoon torilta. Paluumatkalla lauantaina illansuussa bussi oli Epoosta lähdettäessä tupaten täynnä. Oli osanottajia suurten rinkkojen kanssa, perheitä lasten kanssa ja muuten vain mukavaa kesäpäivää kilpailupaikalla viettäneitä.

Totesimme, että puolen tunnin matka Epoosta Porvoon torille oli päivän rankin kokemus: hiki virtasi ja pystyssä pysyminen bussissa mutkaisilla teillä vaati tasapainoa ja voimaa. Sunnuntaiaamuna paluu kisapaikalle hämyisessä kesäyössä sujui maisemia ja Suomen luontoa ihailien.

Seija Pussinen (oik.), Marja-Liisa Nikka ja Mikko Skön kisabussissa.

Seija Pussinen

Jukola oli erilaisuudessaan varsin antoisa kokemus. Välillä oli hiljaisempaa ja välillä kiireisempää, mutta asiakasvirtaa riitti koko ajan.

Lauantaina Venlojen lähdön jälkeen tohina yltyi, kun katsojia sekä omaa vuoroaan odottavia kilpailijoita tuli hakemaan sotilaskodin herkuja.

Sunnuntaina aikaisen aamun aikaan oli kova kysyntä aamupalasta: sämpylät ja reissarit tekivät kauppansa. Asiakkaat olivat ystävällisiä ja tyytyväisiä palveluun.

Sode-jonosta kuultua: "Odota hetki, ei tässä kauan mene, tämä jono vetää hyvin."

Tyytyväisiä asiakkaita on aina ilo palvella!

Mikko Skön

Jukola oli erittäin mielenkiintoinen ja iso tapahtuma. Tapahtuman koko yllätti ainakin minut. Oli leppoisa meininki ja valtavasti porukkaa paikalla seuraamassa viestiä. Sotilaskodin teltalla asiakkaita riitti yövuorossakin tasaisena virtana. Hienot puitteet oli rakennettu ja huolto pelasi järjestäjien kanssa. Sisaria oli paljon vuoroissa, mutta ruuhkiltakaan ei välttytty. Yhteistyö toimi ja yhdessä saatiin hommat hoidettua ripeästi. Opin paljon uusia asioita.

Keikka oli kaiken kaikkiaan hieno kokemus, ja olen iloinen, että sain olla mukana. Voin suositella vastaavaa tapahtumaa muille sisarille.

Ritva Nyssönen

Mieleeni jäi osallistujien hyväntuulisuus, kaikki tunnistiivat meidät "munkkien myyjiksi". Ja kyllähän niitä myytiinkin. Ja kun sämpylät loppuivat, niin hyvin kävivät munkit tilalle. Oli loistavaa, että lämpimällä säällä pystyimme tarjoamaan viileätä juotavaa. Kiitos kaikille mukana olleille!

Kirsi Maaskola

Sotilaskodin myyntipisteellä ei juuri ollut hiljaista hetkeä.

Jukolassa riitti välillä väkeä silmän kantamattomiin, mutta järjestys säilyi silti hyvänä.

Kiire ja tohina pitivät väsymyksen loitolla

Minulle sattui yövuoro klo 22-04. Ennen miesten lähtöä myytiin enimmäkseen kahvia ja munkkeja. Kun suunnistajat oman osuutensa jälkeen raahautuivat myyntipisteelle, virvokkeet ja sämpylät tekivät kauppansa. Monet tulivat vielä uudestaan ostamaan sämpylöitä.

Yön pimeimpinä tunteina olisi saanut olla enemmän valonlähteitä. Oli vaikeaa nähdä maksupäätteen numeroita ja käteiskassan kolikoita. Mutta hyvin selvittiin ja kivaa oli!

Kirsi Tuovinen

Lämmin kesäyö ja työvuoro Jukolassa sujuivat oikein mukavasti. Ei ehtinyt väsyttää, koska hommaa riitti läpi yön, aamuun saakka. Auringon nousu oli upea ja tunnelma mukava. Jukola oli mukava sisarkeikka ja siellä oli kiva tunnelma. Mielellään lähdän uudelleenkin.

Voileipiä olisi voinut olla runsaasti enemmän, niillä oli kova kysyntä. Sitä mietin, että olisikohan sisaret kannattanut majoittaa paikan päälle.

Minna Rehnstrand

Palveluamme kehuttiin – ja kauramaitoa!

Kesäkuinen Jukolan viesti oli iso ja onnistunut ponnistus liikkuvalla sotilaskodille. Tapahtumaan osallistui 36 sisarta ja henkilökunnan jäsentä (mm. leipurit). Lisäksi tavarankuljetuksia hoitivat varusmieskuljettajat.

Paikan päällä Porvoon Epoossa sisaret olivat useassa vuorossa perjantaina (16.6.) klo 8–20, lauantaina klo 7–24 ja sunnuntaina klo 00–15 eli yhteensä 44 tuntia.

Kahvia, teetä ja kaakaota myytiin noin 4 000 kupillista eli vettä keitettiin melkein 10 Teuva-keittimellistä. Koko ajan oli pata porisemassa, sillä kylmän veden kuumentaminen kiehuvaan vie pari tuntia. Munkkeja myytiin lähes 5 000 ja kylmiä juomia lavan verran.

Kuljetuksissa oma apu on paras apu. Täydennyksiä eli lähinnä munkkeja ja sämpylöitä tuotiin Santahaminasta suunnitelman mukaan muutamia kertoja tapahtuman aikana. Jokunen lisäajokin tarvittiin muuta tavaraa tuomaan. Käytössämme oli kaksi pakettiautoa, joita ajoivat erinomaiset varusmieskuljettajat.

Järjestäjän tarjoamat yhteiskuljetukset eivät toimineet aivan luvatusi, ja vuoronvaihdot läpi yön saatiin hoidettua lähinnä sisarten omin autoin.

Asiakkailta saatiin kiitosta sujuvasta ja nopeasta asiakaspalvelusta, haudutetusta teestä ja kauramaidosta. Hinnastomme olivat suomeksi ja englanniksi; ruotsi olisi ollut tarpeen. Onneksi sisarilta löytyi ruotsin taitoa. Muuan ruotsalaisrouvakin saatiin yllätettyä, kun hänen ei tarvinnut änkyttää tilaustaan englanniksi.

Asiakasmäärällä mitaten Jukola oli sotilaskodin järjestämisistä kahvituksesta suurin. Kauas toiseksi jäivät valatilaisuudet, joissa on parhaimmillaankin noin 3 000 vierasta.

Puolustusvoimilta saimme tukea ennakkoon ja paikan päällä, ja katoksemme oli keskeisellä paikalla Puolustusvoimien alueella.

Sain suunnitteluapua viime vuoden Jukolan kahvittajilta eli Turun sotilaskotisisarilta, erityisesti **Marjo Lindstedtiltä**. Jäin silti kaipaamaan maastotiedustelua Mynämäessä. Kaikilta osin olot eivät vastanneet toisiaan, ja sääkin vaihtui. Mynämäen viileys ja sateet vaihtuivat Porvoon lämpöön ja kovaan tuuleen! Olen tyytyväinen ennakkoon tehtyihin suunnitelmiimme. Kyllä niitä mietittiinkin ja rosakori täyttyi Excel-versioista! Suurkiitos kaikille mukana olleille ja tukijoukoille!

Merja Autio

Seija Pussinen (vas.), Minna Lehtinen ja Teija Puustjärvi sodeteltalla.

Kauhavan sisar Minna Lehtinen.

Minna Lehtinen haki Porvoosta oppia ensi vuoden Jukolaan Kauhavalle

Jukolan viesti järjestetään ensi vuonna Kauhavalla. Niinpä Kauhavan yhdistyksen **Minna Lehtinen** matkusti Porvooseen saadakseen oppia ensi vuoden suurtaapahtumaan. Hän työskenteli kanssamme kahvilateltassa ja vei mukaansa paljon hyvää käytännön tietoa.

Minna Lehtiselle Jukolan viesti sinänsä on tuttu tapahtuma, sillä hänen miehensä on osallistunut monena vuonna kisaan Kauhavan Wisan joukkueessa, ja Minna on ollut usein miehensä huoltajana.

Minnan mukaan Jukola eroaa muista suunnistustapahtumista siten, että väkeä on niin valtavasti ja mukana on paljon harrastajia, jotka eivät käy muissa kisoissa.

”Tavallisissa suunnistuskisoissa on vain tosissaan suunnistavia, ei työpaikkajoukkueita. Porvoossa osasin varautua siihen, että sotilaskotiteltalla on kiireistä, ja niin olikin. Sain nähdä, miten kahvi keitetään maasto-oloissa ja miten homma sujuu kokonaisuudessaan. Nyt minulla on kokonais käsitys, miten Jukolan sotilaskotitarjoilut hoidetaan järkevästi. Oli mukava ja hyödyllinen kokemus!”

Minna ilahtui asiakkaan kehuista, että muilla myyntipisteillä toiminta ei ole niin ripeää kuin sotilaskotiteltalla. Asiakkaan mukaan muualla on vain jostain haalittuja vapaaehtoisia, joilla ei ole oikein homma hanskassa.

”Totesin siihen, että mekin olemme kaikki vapaaehtoisia. Asiakas jatkoi, että teillä on kuitenkin paljon kokemusta, joten kaikki sujuu. Hän oli oikeassa.”

Jukolan viestin kahvituksen järjestäminen tulee olemaan suuri ponnistus pienelle Kauhavan miniyhdistykselle. e.

”Uskon, että hyvällä suunnittelulla, yhteistyöllä ja mukavalla porukalla myös ensi vuoden tapahtumassa sotilaskotiväki onnistuu. Sotilaskodin teltta on ollut täällä Porvoossa suosittu, asiakkaita on piisannut jatkuvaksi jonoksi, ja siihen varaudumme myös ensi vuonna.”

Minnaa hieman huolestuttaa se, ettei heidän miniyhdistyksellään ole leipomoa kuten Santahaminassa.

”Jotkut sisaret ovat puhuneet, että pitäisi ottaa haltuun kenttäleipomo, mutta siinäkin on omat haasteensa. No, kaikki varmaan selviää aikanaan.”

Minnan mielestä Porvoossa oli niin mukavaa, että hän mietti, voisiko mennä joka vuosi Jukola-tapahtumaan.

”Sain sodeteltalla heti apua, jos oli tarvetta, ja kaikki hoitui. Ongelmat ratkaistiin heti. Aloin jo miettiä, pitäisikö mennä töihin joka Jukolaan. Kaikki yhdistykset eivät ehkä huoli ulkopuolisia, mutta voisihan sitä kysyä.”

Kauhavan sotilaskotiyhdistys on pieni, pojaton yhdistys. Sen tapahtumia ovat mm. Kauhava Air Show ja Motor Show.

”Jaamme Kainuun prikaatiin lähteville alokkaille alokaspussin, jossa on otsalamppu, geelipohjallinen, karkkipussi, juoma jne. Sisaremmme osallistuvat myös alueemme muiden yhdistysten kanssa sotaharjoituksiin ja sisarpäiviin”, Minna Lehtinen kertoi.

Kauhavan lentosotakoulun toiminta lakkasi 2014 ja koulutus siirtyi Ilmasotakouluun Jyväskylän Tikkakoskelle. Lentosotakoulun tiloissa toimii yksityinen Lentohotelli.

Marja-Liisa Nikka

Pirjo Sunikka iloitsi siitä, että sai läksiäisissään tavata niin paljon entisiäkin työtovereita. Eeva Torstin kanssa hän muisteli tuloaan sotilaskotiin 24 vuotta sitten. Eevalla oli iso osuus Pirjon työpaikkaan.

Kaupan kassa välitti Pirjon töihin sotilaskotiin

Elokuun lopulla Pirjo Sunikka kuljeskeli Topi-koiran kanssa kotinsa lähimetsässä Myllypurossa ja poimi sieniä. Hänellä oli sellainen tunne, että kohta pitää taas valmistautua iltavuoroon. Sama tunne oli tullut jo monena päivänä, vaikka vuorolista näytti tyhjää. 'Eläkemoodi' ei ollut vielä tullut päälle.

"Vaikka rakastin työtäni ja työyhteisöäni, en olisi jaksanut päivääkään kauemmin. Mikä olisi parempi aika siirtyä eläkkeelle", Pirjo pohdiskeli, kun hänen läksiäisiään vietettiin Santahaminan sotilaskodissa elokuun 30:ntenä päivänä.

"Vaikka töihin lähtö monta kertaa harmitti, Santahaminan sillan ylitys muutti aina mielen. Oli kuin olisi tullut toiselle planeetalle. Oli hienoa olla töissä niin upeassa paikassa."

Läksiäisiin oli tullut suuri joukko Pirjon entisiä ja viimeaikaisia työtovereita, sotilaskotisisaria ja sotilaskodin vakituksia lounasvieraita. Pirjon 24 vuoden työrupeamaa muisteltiin ja kiiteltiin: Pirjo oli sotilaskodin hengetär. Pirjo Sunikka tuli Santahaminaan töihin sattumalta. Hän oli jäänyt työttömäksi ammattiliiton keittiöstä. Hänen ystävänsä oli töissä Herttoniemen Seston kassalla. Asiakkaaksi tullut sotilaskodin hallituksen jäsen **Eeva Torsti** kysyi, tunsiko hän ketään, joka voisi tulla töihin sotilaskodin keittiöön. Hän tiesi yhden, Pirjon. Pian Pirjo ja Eeva istuivat nokikkain sotilaskodissa ja tekivät työsopimuksen.

Eeva Riuttala (vas.) ja Salme Haaranen (oik.) jäivät eläkkeelle 2018. Kolmella naisella on yhteensä liki 80 työvuotta sotilaskodeissa.

Eeva sijaisti tuolloin puheenjohtaja **Terhi Tollaa**, joka ei ollut päässyt paikalle. Pirjo aloitti kadettikoulun sotilaskodissa ja siirtyi myöhemmin yhdistysten uudelleen järjestelyissä isoon sotilaskotiin.

"Tahdon", Pirjo vastasi leikkisästi, kun puheenjohtaja Inka Tiittanen ojensi hänelle lahjaksi kultasormuksen.

Juhlakakkua leikkaamassa Leena Kosonen. Kodin vakituista päiväasiakkaita tuli tervehtimään Pirjoa.

Henkilökunta oli töissä koko koronasulun ajan

Korona-aika oli sotilaskodin henkilökunnalle hyvin poikkeuksellista. Koko henkilö oli koko ajan töissä, vaikka varusmiehet eivätkä muutaakaan asiakkaat päässeet kotiin sisälle. Heitä varten henkilökunta kuitenkin teki ruoka-annoksia ja erilaisia tuotepusseja, joita sitten vietiin yksiköihin tai niitä noudettiin sotilaskodin eteisestä ja jopa ikkunaluukusta.

"Koronan aikana oli oikeastaan aika mukavaakin olla töissä.

Ei ollut tavallista kiirettä, mutta tekemistä silti riitti koko ajan. Kukaan meistä ei sairastunut. Sekin oli hienoa", Pirjo muisteli.

Sotilaskodin päiväasiakkaat eli saarella työskentelevä puolustusvoimien, kiinteistöhuollon väki ja rakennusmiehet ovat vuosien varrella tulleet tutuiksi Pirjolle. Läksiäisissä useita vakituista asiakkaita kävikin Pirjoa tervehtimässä kuin vanhaa ystävää.

"Varusmiehet ovat tietysti saaren päähenkilöt ja heistä olen pitänyt aina. He ovat kohteliaita ja käyttäytyvät hyvin. Heissä en ole näinä vuosina juurikaan huomannut muutosta. Nyt väki on tosin kirjavampaa kuin aikaisemmin, kun joka saapumiseräsä on paljon ulkomaalaistaustaisia ja naisia."

Leipurit Johanna Nummi ja Ayumi Yamaguchi-Rajama olivat leiponeet suussa sulavat kakut ja pullat.

Pirjo sanoo aina nauttineensa työstään, vaikka vuorotyö on joskus tuntunut raskaalta. Hän on iloinut myös vastuullisista tehtävistä. Yksi sellainen oli kesällä saarella kuvanneen elokuvaryhmän kestitseminen viikkojen ajan.

"Nautin kesän isosta urakasta, vaikka joskus tuntui, ettei sämpylöiden tekeminen koskaan lopu."

Teksti: Marja-Riika Saaristo

Kuvat: Merja Autio ja Marja-Riika Saaristo

Pirjolla ja Marjut Virtasella on paljon yhteisiä muistoja takavuosilta.

Susanna Lehtinen on tehnyt töitä Pirjon kanssa muutaman vuoden.

MPKK:ssa työskentelevä Helmi Saarela on tehnyt myös sisarvuoroja.

Amanda ja Myrsky ovat sotilaskodin uusia työntekijöitä

Santahaminan sotilaskodissa on kaksi uutta, nuorta työntekijää. Molemmat ovat jo ehtineet asettua taloksi ja kehuvat kohteliaita ja mukavia asiakkaita.

Myrsky on aikaisemmin työskennellyt Helsingin kaupungin työpajassa nuorisohjaajan sijaisena.

”Se oli hieno kokemus ja tehtävät olivat monipuolisia”, Myrsky kertoo.

Sotilaskodissa Myrsky viihtyy hyvin, ja hän pitää sitä, että vuorotyössä pääsee tekemään monenlaisia tehtäviä. Hän haluaa oppia uutta ja palvelee mielellään hyvin käyttäytyviä asiakkaita.

Amanda Runni työskenteli Porvoossa Cafe Cabriolessa usean vuoden ajan lukion suorittamisen ohessa.

Myrsky (vas.) ja Amanda kahvittauolla.

”Sotilaskodin aamu- ja iltavuorojen monenlaisissa töissä oppii talon tavoille pikku hiljaa.”

Leena Kosonen

Alokkaat saivat taas tietoa sotilaskodista ja yrityslahjoina ison tuotepaketin

Alokkaat saivat yrityslahjoina runsaan tuotevalikoiman.

Jaana Matilainen (oik.), Raija Härkönen ja Maria Saarela toivottivat alokkaat tervetulleiksi infotilaisuuteen.

Alokkaiden tulokirkko pidettiin kauniina kesäaamuna Santahaminassa meren rannalla.

Tulokirkossa oli kesäleirin tunnelmaa

Merja Autio

Leppeän lämmin kesäaamu loi heinäkuun tulokirkolle erityisen miellyttävät puitteet. Yli 800 alokasta osallistui aamupäivän aikana kolmessa erässä järjestettyyn hartauteen.

Alokkaat kantoivat jakkaransa meren rantaan pitkään riviin. Sisaret jakoivat saapujille tavan mukaan virsikirjat.

Pastori Paavo Ranta sai puhua merilintujen vienolla säestyksellä. Kirkkokahvit nautittiin munkkien kera.

Maija-Liisa Seppä (vas.) ja Mirja Laukkarinen jakoivat virsikirjoja.

Terho Kulmala Suomen Gideoneista oli mukana jakamassa virsikirjoja.

Kirkkokahvit nautittiin bändikokoonpanon säestyksellä. Kahvimukia täyttämässä Päivikki Jordan (oik.).

Perheen pieninkin oli todistamassa valaa.

Sotilasvakuutuksen antajat rivissä.

Ministeri Sari Multala oli valan esilukija.

Vala Vantaalla oli iso yleisötapahatuma

Kaartin jääkäriyrykmentin sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuus 2/2023 järjestettiin Vantaan Hiekkaharjussa 11. elokuuta. Hiekkaharjun urheilukentälle oli saapunut runsaasti omaisia ja muitakin katsojia todistamaan 700 alokkaan juhlaa.

Päivän ohjelma alkoi seppeleenlaskulla Pyhän Laurin kirkon sankarihaudoille. Lipunnosto Hiekkaharjun urheilukentällä oli kello 10, sotilasvakuutus kello 11.30 ja sotilasvala kello 12.

Ohimarssi kulki Valkoisenlähteentietä pitkin ja sen vastaanottivat Kaartin rykmentin komentaja, eversti **Matti Honko**, Vantaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja **Antti Lindtman** (sd.) ja tiede- ja kulttuuriministeri **Sari Multala** (kok), joka toimi myös valan esilukijana. Kentän laidalla oli Kaartin kalustonäyttely ja tietysti sotilaskotiauto kahveineen.

Kuvat: Jääkäritoimikunta / Santeri Tiainen ja Merja Autio

Eversti Matti Honko tarkasti joukot.

Sotilaskotiautolla riitti asiakkaita jonoksi asti.

Ossi Saukonoja oli AUK:n asutuskeskustaistelulinjan priimus ja sai hienon kiertopalkinnon ja kunniakirjan.

Paula Suhonen soittaa huilua Kaartin soittokunnassa.

Kokelaiden ylennykset ja AUK:n päätös pitivät kahvittajat kiireisinä

Santahaminan sotilaskotisiskoilla oli 15.6. vilkas aamu, kun sotilaskodissa oli ensin upseerikokelaiden ylentämistilaisuus ja sen jälkeen heti AUK:n päättäjäiset. Kaartin soittokunta karisti viimeisetkin unenrippeet silmistä reippaalla sotilasmusiikilla. AUK:n kurssi 54:n päättäjäisissä palkittiin parhaita. Siskot hoitivat kahvituksen rutiinilla tiukassa aikataulussa.

Marja-Liisa Nikka

Tukilinnan priimus Ilari Lappalainen sai kiertopalkintona stereokiikarin.

Kahvin kaatamista riitti, kun sotilaskodin sali täyttyi juhlijoista kaksi kertaa. Kahvin kaadossa Seija Pussinen.

Sotilaskodin tarjottava hyvää palvelua

Hinnoittelun sovittava varusmiehen kukkarolle

Sotilaskotiliiton järjestämässä taloushallinnon Teams-koulutuksessa Länsirannikon koulutusyrityksen Win-Novan kouluttaja Verner Peltomaa kertoi, millaisia asiakaspalvelun periaatteita tulisi noudattaa myös sotilaskodeissa. Oman yhdistyksemme Merja Autio puolestaan kertoi sotilaskotien hinnoitteluperiaatteista.

Asiakkaamme on useimmiten varusmies, joka rentoutuu sotilaskodissa. Sotilaskotisisarten ja palkattujen työntekijöiden tehtävä on antaa hänelle palveluita, joita hän kulloinkin tarvitsee. Opasteiden ja tuotteiden hinnoittelun tulisi olla selkeää ja myytävien tuotteiden helposti saatavilla.

Jonot ovat monesti pitkät, jolloin kassatyöskentelyn nopeus ja tehokkuus korostuvat. Jotta asiointista jäisi mukava ja positiivinen tunne, tilanteen ”klousaukseen” eli päättämiseen tulee myös kiinnittää huomiota: ystävällinen kiitos ja kuuluisa hymy antavat asiakkaalle hyvän kokemuksen sotilaskodista.

Hyvä asiakaspalvelija on tilanteen tasalla, auttaa tarvittaessa, ottaa selvää, jos ei tiedä, kiittää asiakasta kärsivällisyydestä, on rehellinen ja aito, kohtaa asiakkaan kunnioittavasti, ottaa huomioon erilaisista taustoista tulevien asiakkaiden tarpeet ja käyttää selkeää kieltä. Tällaisiahan me sotilaskotisisaret ja sotilaskodin työntekijät olemme!

Merja Autio kertoi sotilaskodin tuotteiden hinnoittelusta, varainhankinnasta, kannattavuudesta, tuloksesta ja kustannuksista. Sotilaskotiyhdistys on sen ylläpitäminen sotilaskoteineen yleishyödyllinen yhteisö, joka ei tavoittele voittoa, mutta sen pitää olla kannattava. Asiakspiiri on rajattu, ja toiminnan tarkoituksena on varusmiesten ja reserviläisten hyvinvointi. Sotilaskodin toiminnasta saatu ylijäämä käytetään varusmiesten hyväksi. Sotilaskodissa on edulliset hinnat, koska varusmiesten päivärahat ovat pienet.

Päiväraha vaihtelee palvelusajan mukaan:

1–165 päivää 5,40 euroa

166–255 päivää 9,00 euroa

256–347 päivää 12,50 euroa

Päivärahasta melkoinen osa kuluu sotilaskodissa. Olipa eräs varusmies laskenut, että jokainen päivärahaeuro on kulutettu sotilaskodissa.

Sotilaskodin ulkopuolella tapahtuvassa myynnissä hinnat ovat usein korotetut. Kuitenkin haluamme ylläpitää imagoa, että meillä on edulliset hinnat. Yleensä kahvi maksoo silloin 1–1,50 euroa ja munkki yhden euron. Omissa tapahtumissa, kuten arpajaiset ja myyjäiset, voimme myydä verovapaasti.

Kannattavuutta on vaikea parantaa myyntiä lisäämällä, koska varusmiehillä on rajalliset käyttövarat. Emme voi nostaa hintoja paljonkaan siitäkään syystä, että asiakkaat ostavat silloin muualta. Kustannusten vähentäminen auttaa, mutta tulostavoitteesta tinkiminen ei ole mahdollista pitkällä tähtäimellä.

Sotilaskotien yhteisostot ja niiden kautta saadut vuosihyvitykset Wihurilta ja Hartwallilta parantavat tulosta. Yhteisostoista hyötyvät myös pienet yhdistykset, jotka saavat samat hintaedut kuin suuremmat.

Munkkikahvi on kaiken perusta

Merja Autio

Vapaaehtoistyöllä on suuri merkitys yhdistyksen kannattavuudelle. Santahaminan yhdistyksessä tehtiin 2022 tarjoilujaostossa ja liikkuvassa noin 5 000 vapaaehtoistytuntia, joka palkkakuluiksi muutettuna olisi noin 76 000 euroa. Tunneissa eivät olleet mukana hallinto, kirjasto ja hengellinen jaosto.

Myyntituotto muodostuu monesta tekijästä, joista myyntikate lienee tavalliselle sisarelle tunnetuin termi. Myyntikateprosentin laskukaava on seuraavanlainen: myyntikate (euroa) x 100 jaettuna myyntisummalla eli jos myynti on 1 500 euroa ja ostot 915 euroa, myyntikate on 585 euroa. Myyntikateprosentti on 585×100 jaettuna 1 500:lla eli 39.

Muuttuvia eli myynnin määrästä riippuvia kustannuksia on paljon, mm. koneiden ja laitteiden huolto, myynnistä riippuva Sotilaskotiliiton jäsenmaksu, korttiprovisiot ja pankkikulut.

Kiinteistä kustannuksista Puolustusvoimat tarjoaa ilmaiseksi tilan, sähkön, lämmön ja veden. Siivous, ohjelmistot, maksupäätteet, sisarillat, koulutus jne. ovat myös kiinteitä kustannuksia.

Sotilaskodissa syntyy päivittäin hävikkiä, joka pienentää tulosta. Esimerkiksi, jos joka päivä heitetään pois viisi litraa kahvia eri syistä, kustannus on noin 1 000 euroa vuodessa (viisi litraa kahvia maksaa 2,37 euroa + työ).

Tuotteiden päiväyksiä ja varastoa tulee seurata, jottei hävikkiä syntyisi. Samoin esimerkiksi sämpylöitä pitäisi tehdä aina sopiva määrä, koska niitä ei voi myydä seuraavana päivänä. Sämpylöiden täytössä tulee noudattaa annettuja ohjeita. Kun ainekset mitataan tarkasti, ei tule hukkapaloja. Pienet asiat ovat merkityksellisiä. Hyvä työvuorosunnittelu takaa vuoroihin oikean määrän työvoimaa.

Vapaaehtoiset sisaret ovat hyvä lisä tasaamaan kiirehuippuja. Työvaiheisiin kuluvan ajan mittaaminen auttaisi ennakoimaan tarvittavaa henkilömäärää vuoroilla.

Leipomotuotteille on oma laskentapohja. Samoin eri tuoteryhmille on omat kateprosentit ja hinnoittelukertoimet. Onneksi näitä laskutoimituksia sotilaskotisisarten ei tarvitse tehdä. Ne ovat kodinjohtajan vastuulla.

Taloushallintokoulutus oli tiivis kaksituntinen, joka antoi paljon uutta tietoa ja vanhan kertausta sotilaskotitoiminnasta. Koulutusmateriaali on Sotilaskotiliiton intrassa.

Marja-Liisa Nikka

Parolan SoMassa harjoiteltiin sotilaskodin johtamista leirioloissa

Muiden kurssien osanottajat maistelivat munkkeja, oikealla Marju Moisalo.

Sotilaskodin johtamiskurssi oli osa 1.–3.9. järjestettyä SoMaa eli sotilaskotijärjestön ja Maanpuolustusnaisten yhteistä harjoitusta. SoMassa oli muitakin kursseja, kuten *Kenttämuonitus*, *Resilienssi* ja *Liikkuvan sotilaskodin* kurssi. Myös niissä oli mukana yhdistyksemme siskoja. Koulutus tapahtui Panssariprikaatin hyvissä tiloissa Parolassa.

Perinteisen SoMa-harjoituksen tapaan Parolassa majoituttiin kasarmilla ja käytettiin armeijan maastopukua tai sotilaskodin maastoasua.

Ruokailu oli varuskuntaravintola Rubenissa.

Harjoitus alkoi perjantaina varustamisella ja yhteisellä avajaistilaisuudella MPK Hämeen soittokunnan säestämänä. Perjantai-illan yhteisluennolla Puolustusvoimien edustaja kertoi Naton vaikutuksista Puolustusvoimiin.

Lauantaina päästiin pääaiheeseen. Meitä sisäriä oli ympäri Suomea: oli isoja pohjoisen leirejä järjestäviä siskoja, pienten pojattomien kotien siskoja ja ruuhkaisen Suomen siskoja. Eroja on niin toimintatavoissa kuin ympäristössäkään. Pohjoisen varusmies ostaa hiukan erilaista tavaraa kuin etelän, ja harjoitukset kestävät pitkään. Eteläisemmän Suomen harjoituksissa on nopeampi tahti ja enemmän kilpailijoita yksityiseltä puolelta, kuten huoltoasemia.

Munkinteko maastossa on aika työlästä mutta hauskaa. Rasvakeittimessä munkit pyörytetään kepeillä ympäri.

Luennot pidettiin panssariprikaatin luentosalissa.

Lauantain-iltana kurssia viihdytti varusmiesyhtye. Se soitti musiikkia vuosikymmenten takaa Käärijään asti.

Leirisotilaskodin varustuksesta kehkeytyy pitkä lista

SoMa-viikonlopun kurssin parasta antia oli eri yhdistyksistä tulevien sisarten kertomukset ja kokemukset. Kurssilla ehdittiin myös luodata hiukan tulevaa, kuten miten Nato-yhteistyön kautta Suomeen tulevat ulkomaalaiset joukot kannattaa ottaa huomioon.

Toki saimme myös kattavan teoriaosuuden siitä, mitä ohjeita ja toimintatapoja meillä sotilaskotijärjestönä on valmiina; millaisia yhteisiä sopimuksia ja linjauksia meillä on Puolustusvoimien kanssa ja mitkä ovat hyviksi osoittautuneita tapoja hoitaa asiat. Kouluttajina oli puhujia Sotilaskotiliitosta ja poikkeusolo-organisaatiosta, kurssinvetäjänä **Margetta Ala-Krekola** Valkealasta.

Lauantaipäivän katkaisi mukavasti Liikkuvan sotilaskotitoiminnan kurssin kenttäleipomossa leipomat munkit.

Sunnuntaina päästiin soveltamaan lauantain oppeja ryhmätyössä oikean harjoituskäskyn pohjalta. Tehtävänä oli pohtia, mitä pitää tehdä, kun pataljoona eli nelisen sataa varusmiestä lähtee viikon leirille ja sotilaskoti halutaan paikalle.

Tehtävät etenevät seuraavasti: Varmistetaan, että sotilaskotiauto on käytettävissä, rekrytoidaan siskot, suunnitellaan aikataulut ja varmistetaan reitit.

Aikatauluja pitää ehkä sovitella, sillä armeijan puolella ei aina osata ajatella, että 200 varusmiestä ei ehdi asioida puolen tunnin aikana yhdessä sotilaskotiautossa.

Päätetään paljonko ja mitä otetaan mukaan. Varusmies ei juo kahvia kuten reserviläinen. Myynti vaihtelee myös päivärahapäivän läheisyyden ja armeijan tarjoaman ruuan maistuvuuden mukaan.

Jos joukko on vielä isompi, on otettava huomioon myös leirisotilaskodin tai muun tilan varaus, siskojen majoitus ja huolto, tavaratilaukset, leipomon käynnistys, loppuvaraston käyttö ja monta muuta käytännön asiaa.

Johtamiskurssilla meitä oli Santahaminasta kaksi, **Anna Maija Luomi** ja minä. Kannustamme kovasti muitakin osallistumaan tuleville kursseille.

Monenlaisia sisarille sopivia kursseja on Maanpuolustuskoulutuksen kurssikalenterissa (mpk.fi) tai sotilaskodin omina koulutuksina (Vihreä viesti).

Kurssit ovat antoisia irtiottoja arjesta, mahdollisuus oppia uutta ja tavata samaa harrastavia siskoja ympäri Suomen. Kurssi on myös pieni sukellus asiakkaidemme arkeen.

Marju Moisalo

Soittokuntien mahtikonsertti oli lavasteiden riemujuhla

Seitsemällä paikkakunnalla esiintynyt Puolustusvoimien musiikkikiertue **Marssi seitsemään ihmeeseen** päättyi Helsingin Jäähalliin 7. syyskuuta. Halli oli loppuunmyyty, mutta marssimusiikin ja kuviomarssin ystävä joutui pettymään. Ennakoon mainostettua ennennäkemättömyyttä oli vain lavasteissa, ja soittajat jäivät turhan vähälle huomiolle keinotekoisien juonen jaloissa. Musiikin lomassa kuljetetun tarinan viisi henkilöä lähti selvittämään Zeuksen patsaan katoamista ja vieraili maailman seitsemällä ihmeellä. Videopelejä matkiva käsikirjoitus ja orkesteriesitykset olivat valitettavasti ”eri levelillä”.

Tampereen amk:n musiikkiteatterin opiskelijoiden pitkät repliikit häipyivät lisäksi usein ison hallin kaikuun. Huutava puhetyyli ei parantanut asiaa.

Mutta valot ja videotekniikalla toteutettu lavastus esittelivät maailman ihmeet ja kuviomarssit hienosti. Muutama kohokohtakin esityksessä sentään oli. Yleisö ylti kunnon aplodeihin, kun näyttelijät saivat vasket soimaan koskettelemalla oivaltavasti soittajia kuin instrumentin näppäimiä. Isot taputukset kuultiin myös, kun upeat laulajat **Kaisa Leppänen** ja **Tuuli Paju** pääsivät ääneen. Myös rumpuryhmät herättelivät yleisöä.

Marja-Riika Saaristo, kuvat Merja Autio

Merja Autio

Yksi esteradan haastavista tehtävistä oli ryömiä mahdollisimman nopeasti ahtaasta aukosta läpi.

Sotilas-5-ottelun esteradalla mennään eikä meinata

Kaartin jääkäriyrykmentti isännöi kesäkuussa, juhannuksen jälkeisellä viikolla 60:ttä kertaa järjestettyä pohjoismaista sotilas-5-ottelua. Mukana oli huoltojoukot mukaan lukien lähes sata urheilijaa kahdeksasta maasta. Suomen lisäksi mukana olivat joukkueet Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta sekä pohjoismaiden ulkopuolelta

Itävaltasta, Saksasta, Latviasta ja Tšekistä. Sotilas-5-otteluun kuuluvat lajit ovat ammunta, esterata, esteuinti, käsikranaatin heitto ja maastajuoksu. Santahaminan monipuolinen maasto sopii mainiosti ottelun ulkolajeihin. Esteuinti järjestettiin Itäkeskuksen uimahallissa.

TULEVIA TAPAHTUMIA

- Ke 11.10., 8.11., ja 13.12.** Seniorisiskojen päiväkahvit joka kuun keskimmäisenä keskiviikkona alakerran neuvotteluhuoneessa klo 13. Tule mukaan vaihtamaan kuulumisia ja tutustumaan. Kahvihetki on tarkoitettu kaikille siskoille! Esitä henkilöllisyystodistus portilla. Siellä on *Sotilaskotisisaret* -lista, jossa on jokaisen sisaren nimi.
- La 18.11.** Joulukorttien ja -koristeiden askartelua sotilaskodissa klo 13. Tule mukaan!
Ilmoittautumiset 15.11. mennessä toimistoon taloussihteeri@hssky.fi tai puh. (09)679 771.
- La 25.11.** Yhdistyksen 20-vuotisjuhlan kahvikonsertti sotilaskodissa klo 14.
Lisätietoja ja ilmoittautumiset lähempänä tilaisuutta.
- To 30.11.** Yhdistyksen syyskokous Perinnetalossa klo 18.
Kutsu lähetetään sähköpostitse.
Yhdistyksen uudistetut säännöt saatavilla sähköisesti osoitteessa: taloussihteeri@hssky.fi.
- Ti 5.12.** Itsenäisyyspäivän kahvit klo 14 sotilaskodissa.
Ilmoittautumiset 30.11. mennessä toimistoon taloussihteeri@hssky.fi tai puh. (09)679 771.
- Ma 8.1.2024** Uudet alokkeat saapuvat.

Oikaisu

Toisin kuin Sisarpostissa 2/2023 kerrottiin, kirjailija **Kristian Kososen** äiti **Leena Kosonen** on kotoisin Sulkavalta, ei Rautalammilta. Kososen isä Kimmo Kosonen oli kotoisin Rantasalmelta. Petäjäsaaren taistelussa 1940 kuoli samana päivänä 46 sotilasta Rantasalmelta, ei Rautalammilta.

Yhteystiedot 2023

Hallitus

Inka Tiittanen, puheenjohtaja
Puh. 040 547 7799
inka.tiittanen@hssky.fi

Merja Autio, varapuheenjohtaja
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Päivikki Jordan
paivikki.jordan@gmail.com

Anna Maija Luomi
Puh. 050 584 0181
amluomi@gmail.com

Marju Moisalo
Puh. 040 560 4075
marjukaarina@yahoo.com

Seija Pussinen
Puh. 050 568 8371
pussinen.seija@gmail.com

Mikko Skön
Puh. 050 514 8196
mikko.skön@kolumbus.fi

Varajäsenet

Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Heli Kuisma
Puh. 040 737 8039
heli.m.kuisma@hel.fi

Kirsi Tuovinen
Puh. 0405733503
kirsimarja.tuovinen@gmail.com

Hallituksen sihteeri ja tiedotus

Marja-Liisa Nikka
Puh. 040 570 4230
nikka.marjaliisa@gmail.com

Jaostot

Tarjoilujaosto
Ison kodin tapahtumat
Helena Saarela
Puh. 040 554 9221
hhelena.saarela@gmail.com

MPKK:n tapahtumat
Eila Elo
Puh. 040 725 7827
eila.elo@luukku.com tai
eelo91772@gmail.com

Hengellinen jaosto

Silja Niinivirta
Puh. 050 359 5357
niinisi13@gmail.com

Liikkuva sotilaskoti (LSK)

Merja Autio
Puh. 050 4406994 (LSK)
lsk@hssky.fi
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Kirjastojaosto

Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Käsityö- ja somistusjaosto

Leena Kosonen
Puh. 040 574 9532
leenam.kosonen@gmail.com

Seniorijaosto

Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792
kinnunen.pirkko@elisanet.fi

Perinne- ja arkistajaosto

Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792

Nuoret sisaret

Helena (Hippu) Kilpeläinen
Puh. 050 505 0119
hippuq@live.com

Sotilaskodit

Santahaminan sotilaskoti
Santahaminantie 15
Puh. (09)684 6368
ma-pe 8.30–20.30
la-su 16.30–20.30
Kodinjohtaja Virpi Fyhr
Puh. 0400 441 317
virpi.fyhr@hssky.fi

Kadettikerhon sotilaskoti

Kadettikouluntie 7
Kodinjohtaja Marjo Ilanko
ti-to 8.30–14.30
ma ja pe suljettu
puh. 0299 530 701
kadettikerho@hssky.fi

Auditoriotalon kanttiini

Kadettikouluntie 6
ma-to 8.30–15.00
pe 8.00–12.00
Kodinjohtaja Virpi Leinonen
Puh. 0299530702
auditorio@hssky.fi

Helsinki-Santahamina sotilaskotiyhdistys ry

Santahaminantie 15
00860 Helsinki
Puh. (09)679 771 klo 10.00–15.00 (ei tiist.)
Toimistonhoitaja Karoliina Backas
taloussihteeri@hssky.fi
www.hssky.fi
Nordea FI22 2285 1800 0028 83
Y-tunnus 1869305–2

Sotilaskotipäällikkö

Sirkka Pouru
Puh. 050 329 0152

Sotilaskotivarapäällikkö

Satu Kylmämetsä
Puh. 0407358964
satu.kylmametsa@gmail.com

